

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/biezaca-dzialalnosc-biu/179643,Obchody-81-rocznicy-utworzenia-1-Polskiej-Dywizji-Pancernej.html>
03.05.2024, 00:12

Obchody 81. rocznicy utworzenia 1. Polskiej Dywizji Pancernej

W niedzielę 26 lutego, w Warszawie uczczono 81. rocznicę powstania 1. Polskiej Dywizji Pancernej. W kościele oo. Dominikanów pw. Św. Jacka odprawiona została msza święta w intencji gen. Stanisława Maczka oraz poległych, zmarłych i żyjących jego podkomendnych. Po zakończonej liturgii złożono wieńce i wygłoszono przemówienia. W wydarzeniu wziął udział dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN Adam Siwek. Uroczystości zorganizowała stowarzyszenie Rodzin 1 Polskiej Dywizji Pancernej.

1-523424

25 lutego 1942 r. na rozkaz Naczelnego Wodza gen. broni Władysława Sikorskiego powstała 1. Dywizja Pancerna. Początkowo pododdziały Dywizji przeznaczono do ochrony wschodniego wybrzeża Szkocji przed spodziewanym niemieckim desantem. Szkolenie prowadzono na sprzęcie brytyjskim, używając czołgów Valentine, Crusader i Churchill.

Stan liczebny 1. Dywizji Pancernej wynosił w początkowym okresie: 885 oficerów, 15210 podoficerów i żołnierzy, 381 czołgów, 473 działa oraz 5060 pojazdów mechanicznych różnego przeznaczenia.

W lipcu 1944 r. przeniesiono Dywizję do obozu w Aldershot, skąd wkrótce miała zostać wysłana do Normandii, gdzie alianci toczyli zacięte walki przeciwko wojskom niemieckim.

Pod koniec lipca 1944 r. rozpoczęto przerzucanie Dywizji na kontynent. Ostatni jej żołnierze przybyli do Francji 1 sierpnia. Tydzień później włączono Polaków do 1. Armii Kanadyjskiej, rozpoczynającej operację "Totalise" – okrążenie 7. Armii niemieckiej i jej zniszczenie w kotle pod Falaise. 1. Dywizja Pancerna stała się głównym wykonawcą zadania, tocząc zażarte boje o wzgórze Mont Ormel oraz miasteczko Chambois.

Po bitwie pod Falaise Niemcy zostali zmuszeni do odwrotu aż po brzeg Skaldy. Alianci podjęli pościg, do którego 29 sierpnia dołączyła 1. Dywizja Pancerna. W ciągu 9 dni pokonała ona odległość 400 km, staczając liczne walki z cofającym się nieprzyjacielem i zdobywając kolejne miasta.

8 kwietnia ruszyła ostatnia ofensywa aliantów na Zachodzie. 1. Dywizja Pancerna przekroczyła granicę niemiecką pod Goch, po czym uderzyła w kierunku Kanału Nadbrzeżnego (Küstenkanal). Nie udało się sforsować go z marszu, więc dopiero przy silnym wsparciu lotniczym i artyleryjskim przełamano obronę nieprzyjaciela. Obóz jeniecki w Oberlangen, gdzie przebywały kobiety będące żołnierzami Armii Krajowej, został oswobodzony 12 kwietnia przez oddział rozpoznawczy 2. Pułku Pancernego, wchodzącego w skład Dywizji gen. Maczka. Szlak bojowy dywizja zakończyła udanym atakiem na niemiecką bazę morską w Wilhelmshaven.

W czerwcu 1947 r. 1. Dywizja Pancerna została przerzucona do Anglii, gdzie nastąpiły jej

demobilizacja i rozbrojenie.